

Om aan deze titularissen een soort bevoegdheid te verleenen. De chiropractor zal de chiropractice, gelijk die in de chiropractische scholen wordt onderwezen (het lijkt iets op den Biblebonschen berg met de Biblebonsche menschen) mogen uitoefenen, en alle hygiënische maatregelen, die voor de behandeling van het lichaam noodig zijn, mogen toepassen. Maar geneeskunde, heilkunde, *osteopathie*, tandheilkunde en optometrie mag hij niet uitoefenen, noch geneesmiddelen voorschrijven. De osteopaath zal de osteopathie, gelijk die in de osteopathische scholen wordt onderwezen . . . enz; zie boven. Op zijn beurt zal hij geen chiropractice mogen bedrijven. Wat onder deze uitdrukkingen wordt verstaan, wordt door den wetgever als bekend verondersteld (*Med. Klinik*). PINKHOF.

INGEZONDEN.

DE GENEESKUNDIGEN EN DE KEURINGSRADEN.

I.

De ingezonden stukken van de heeren PETERS en ENKLAAR mogen niet onweersproken blijven. Ik ben het met hen eens, dat, wanneer deze keuringen moesten geschieden, zooals de keuringen bij het eerste opkomen in dienst der miliciens „de massakeuringen, die aan alle burgergeneeskundigen betrokken bij den militairen geneeskundigen dienst nog versch in het geheugen liggen uit den mobilisatietijd”, dat dan één geneeskundige het wel zou kunnen klaarspelen 40 à 50 man in 3 uren door de keuring te jagen. Evenwel worden er andere eischen gesteld aan de keuring van militieplichtigen. Men heeft dan nog te maken met burgers en niet met miliciens. Men dient hen inderdaad ernstig en zorgvuldig te keuren en te zorgen, dat er niemand, hoewel „ongeschikt voor den dienst”, toch daarvoor goedgekeurd wordt. De ellende toch van „ongeschikt voor den dienst zijnde en toch goedgekeurd” later uit den dienst ontslagen te worden, brengt zóóveel lasten mede voor den belanghebbende, dat wij hem dit zoo mogelijk wel van te voren dienen te besparen.

In 5 minuten komt men niet met één keuring klaar, het oog- en oonderzoek, het uit- en aankleeden, het onderzoek van den militieplichtige, de formaliteiten er aan verbonden, de stoornissen bij haast ieder onderzoek tengevolge van de ligging van het keuringslokaal, het voorbijrijden van wagens, het leven in en buiten het gebouw, het lezen en beoordeelen van de attesten; de moeilijkheden, die zich somtijds voordoen, om er maar een paar op te noemen: beginnende tuberculose, een hartgeruisch en dergelijke, bewijzen dit te over. Het meest tijdroovende noemde ik nog niet eens op; het ontmaskeren van simulanten, het soms langdurig onderzoek met den oogspiegel en verschillende oonderzoekingen. Is dit alles met een levensverzekeringkeuring te vergelijken?

Zoo zal het duidelijk zijn, dat wij hier in snel tempo en nauwkeurig keurende met ons beiden hard werkende 3 à 4 uren noodig hebben om 40 à 50 militieplichtigen te keuren. Hoe één geneeskundige dat in denzelfden tijd zou kunnen verrichten, is mij een raadsel. Integendeel hij zal er zeker tweemaal zoo lang over moeten doen; daarover was men het dan ook op onze laatste kringvergadering eens, toen dit onderwerp in den breede besproken is.

Waarom denkt men, dat er in de wet steeds 2 geneeskundigen aangewezen zijn? Om de rechtszekerheid voor de betrokken personen bij het onderzoek te waarborgen. En dit is van niet geringe beteekenis te achten; daaraan mag de minister van oorlog maar niet met één pennestreek een einde maken. De lange jaren, dat ik aan deze keuringen heb deelgenomen, hebben mij bewezen, dat dit een dringende noodzakelijkheid is. Voortdurend komen er bij deze keuringen gevallen voor, waar men onmogelijk *alleen* de beslissing kan nemen, doch daarover met zijn collega overleg dient te plegen. En nu zou men de algeheele verantwoordelijkheid alleen moeten dragen!

Ten slotte nog de betaling. Nadat in Mei 1912 de betaling op f 10.— per zitting en f 3.— per huiskeuring gebracht was, bleef dit zoo tot 1921, niettegen-

staande, na vele klachten van geneeskundigen, in December 1920 door het hoofdbestuur der Nederl. Maatschappij, tot bevordering der Geneeskunst aan den minister van oorlog voorgesteld was het te brengen op *f* 25.— voor een geheelen dag, *f* 15.— voor een halven dag en *f* 5.— voor een huiskeuring. Na een actie gevoerd door de afdeling Alkmaar en omstreken (zie *Nederl. Tijdschrift voor geneeskunde* van 14 en 21 Mei 1921) en na nieuwe pogingen van het hoofdbestuur om verbetering in dit salaris te krijgen, stelde eindelijk in November 1921 de minister van oorlog een uniformtarief voor de militiekeuringen vast van *f* 20.— per zitting en *f* 3.— per huiskeuring. Let wel na *negen* jaren kregen de artsen een verbetering, terwijl talrijke ambtenaren reeds lang verhooging van salaris hadden gekregen; en nu, nadat dit verbeterde salaris *twee* jaren genoten is, is men van plan het weer aan de artsen te ontnemen. De artsen zouden nu dubbel werk moeten verrichten en nog bovendien zich een korting van 20 pCt. laten welgevalen en dit alles gedwongen door de wet, want er is geen ontkomen aan; bij weigering staat de gevangenis open.

Mij dunkt, dat de minister van oorlog beter op andere wijze kan bezuinigen dan nu juist op een post, waarvoor zooveel werk moet gedaan worden. Nu geeft de minister van oorlog blijk het werk der artsen zeer gering te schatten en zullen bij eventueel doorvoeren van deze z.g.n. bezuiniging de onaangenaamheden voor alle betrokken partijen zeer groot worden.

Alkmaar, 23 December 1922.

J. H. PAMEIJER.

II.

De stellingen 3 en 4 van ENKLAAR nopen mij tot een protest. Dat een geneeskundige werkelijk in ernst kan beweren, dat men 12 personen in een uur „behoorlijk” kan keuren, hangt, dunkt mij, af, van wat men onder „behoorlijk” verstaat. Die behoorlijkheid hangt niet af van rapporten, waaruit blijkt, dat men per 5 min. een keuring heeft verricht, doch van de resultaten, die deze keuringen opleverden. Zijn deze wel eens statistisch bewerkt en is men er tevreden over? Zeer benieuwd zou ik zijn naar een statistiek, waaruit bleek het percentage van de personen, die goedgekeurd en later wegens lichaamsgebreken werden ontslagen, en van diegenen, die onherstelbaar bleken. Verder een opgave van de kosten, die deze het Rijk veroorzaakt hebben.

Is het mij dan alléén maar overkomen, dat ik z.g. goedgekeurde militairen na enkele maanden weer zag terugkeeren, enkelen zelfs in het eindstadium van tuberculose? Zag ik ook niet eens tot mijn groote verbazing een jongeling goedgekeurd voor de cavallerie. Hij was mooi op weg om te genezen van zijn tuberculeuse pleuritis. Het resultaat behoeft men niet te raden. Ondanks voorafgaande waarschuwing van mij, werd ook een lijder aan epilepsie goedgekeurd. De maanden in het hospitaal doorgebracht na zijn val van een trap bij een epileptisch toeval zullen het rijk ook niet voordeelig geweest zijn en de aanvallen zijn nadien verergerd.

Dat zulke beslissingen voorkomen bij *massakeuring*, verwondert mij niet, maar geven toch nog niet het recht om de stelling van ENKLAAR te huldigen, dat 12 personen per uur behoorlijk gekeurd kunnen worden.

Dat er een strengere selectie noodig zal zijn, geef ik gaarne toe, maar dan toch uit een groep artsen, die er naar streven zorgvuldig te keuren, en geen record trachten te slaan in het aantal der verrichte keuringen.

Bussum, 26 December 1922.

A. J. KRIJGER.

LEVERING VAN KOEPOKSTOF.

Het Genootschap der Koepokinenting te Rotterdam zal van 1 Januari 1923 af uitsluitend koepokstof afleveren aan geneeskundigen gevestigd in de provincie Zuid-Holland.

Rotterdam,
31 December 1922.

Het bestuur,
S. J. HALBERTSMA, *voorzitter*.
A. F. SOER, *directeur-secretaris*.